

ГОДИНА IX.

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 48.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Издави за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свагда о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

Х А М Л Е Т.

Трагедија у 5 чинова, од Вилема Шекспира с енглеског превео др. Лаза Костић.

(Наставак.)

Краљица.

То није ништ' до мозга твога сков:
У празном том створењу лако дух
занесен бива.

Хамлеш.

Занесен!

Било ми куца мирно, к'о у вас,
те истим здрављем свира. Нисам луд,
што год говорих: искушајте ме,
понов'ћу сваку реч, а лудило
отскакало би. Мајко, спаса вам,
са душе скин'те ласкаву ту маст,
да није грех ваш, мој да збори бес:
То рану само замазати мож',
ал' трули квар, подривајући све,
невидно кужи. Богу исповест;
покајте грех, не греш'те више сад,
не гној'те коров, да не нађика.
Опростите ми ту врлину му;
у сухобоном, гојном добу том
врлина сама мора просит' грех,
још клањат', пузит', да м' угодит' сме.

Краљица.

О, Хамлете, расцени срце ми.

Хамлеш.

Одбац'те гору му половину,
па с другом полом жив'те чистије.
Сад лаку ноћ! Не лез'те к стрицу мом:
Врлину траж'те, немате ли је.
Аждаха навика, сву ждере свест
и нарав, ипак анђелски је враг:
Допушта ношњу, рухо удеси
и лепим нашим, добрим делима,
што доликује. Ноћас немојте;
тим лакше ће вам бити други пут
уздржат' се: још лакше на даље;
јер обичај ће нарав прерушит',
савладат' врага, истерати га
дивотном силом. Опет, лаку ноћ!
И ако зажелите благослов,
благослов'те ме. — Овог ми је жао:

(показујући на *Половија*)

ал' Бог зар хтеде казнити ме тим,
и мноме то, што морам бити ја
и слуга му и бич. Ја стојим ту
и јемчићу му за тај смртни дуг.
И опет, лаку ноћ. — Ако сам прек,
на немилост ме милост гони тек.
Зло почиње, а горе остаје.
Још нешто, добра госпо.

Краљица.

Шта би још?

Хамлеш.

Никако то, што ћу вам рећи сад:
Нек легне к вама надувени краљ,
уштинуће вас, рећи: бубице;
за блудни пољуб један или два,
ил' клетом руком да вас поташше,
открите њему целу ову ствар,
да нисам ја баш махнит озбиља,
но хотимице. Добро је да зна.
Јер где би лена, мудра краљица
затај'ла мачку, жашцу, шишмишу,
драгоцености таке? Која би?
Не, не, поверљивости, свести пркосећ',
отвор'те кошар о кров обешен
нек лете тице, сед'те у кошар,
К'о мајмун онај, што је куш'о ствар,
па слом'те доле врат.

Краљица.

Веруј ми, ако речи ствара дах,
а живот дах, ја, жива, не дахнух,
што мени рече ти.

Хамлеш.

У Инглеску ја морам; знате већ.

Краљица.

Ох, тако је, заборавила сам.

Хамлеш.

Печате писма; моја друга два,
к'о гујама што ја им верујем,
поруку носе, чисте мени пут,
објављују питковлук. Нека их!

Јер ђеф је прави, кад лагумар сам
од свога прене пра'а, а мал'те ја
прокопат' не ћу аршин дубље ров
да прну у месец. О! дивно је,
две подвале кад правце сукобе. —
Тај човек ми је сад на терету:
Одвућ' ћу дроб тај тамо у собу. —
У здрављу, мајко! — Гле, сад саветник
заливен ћути, тајан, озбиљан,
а жив је био сулуд брбљавац.
Господ'не, хајд' да учинимо крај.
Мајко, лаку ноћ!

(Одлазе сви; *Хамлет* извлачећи *Полонија*.)

ЧЕТВРТИ ЧИН.

Прва појава.

Соба у двору. Долази *Краљ, Краљица, Розенкранц*
и *Гилденстерн*.

Краљ.

Ти уздаси дубоки значе што;
преведите их, ваља да их знам.
Где вам је син?

Краљица.

Уступ'те мало нама место то, —

(Одлазе *Розенкранц* и *Гилденстерн*.)

Ох, господару, мој ноћашњи вид!

Краљ.

Што, Гертрудо? На како Хамлет?

Краљица.

Луд,
К'о ветар с морем кад се судари,
ко јаче мож'. У пустом бесу свом
за Ђилимом је чуо неки шум,
извади мач, па викну: „Пацов, где!“
у заносу свог мозга убије
невидом доброг старца.

Краљ.

Страхотно!

Тако би мене, там' да бејах ја.
Слобода му је пуна претње свим;
и теби самој, мени, свакоме.
Ох! Како да се суди крви тој?
Окрив'ће нас, јер ми смо требали
зауздати младића махнитог,
од људи га уклонит' оградом.
Но љубљасмо га одвећ, не хтесмо
разумет' нужде; тако тајни бол
сакрива боник, те му једе век.
Куд оде?

Краљица.

Убијеног уклања;

при томе му засветли лудило,
к'о злато посред кова простијег,
пречишћено, оплакује свој чин.

Краљ.

О, Гертрудо, хајдемо! — Сунне још
додирнут' не ће гора западу,
укрцаћемо га; а пусти му чин
свим зазором и умом морамо
оценит', па извинит'! — Гилденстерне, хој!

(Долази *Розенкранц* и *Гилденстерн*.)

Узмите још ког, пријатеља ви;
Хамлет је проб'о Полонија, луд,
и одвук'о из избе мајчине:
Потраж'те га; па лепо с њим, а леш
у црквицу. Молим вас, хитајте.

(Одлази *Розенкранц* и *Гилденстерн*.)

Сву мудрост наших присних, Гертрудо,
сад у помоћ, нек знају сви наш смер
и његов чин. Тако ће клевета,
што од кон до кон прошаптава свет,
што гађа згоди боље него топ
отровним метком, — промашити нас,
небојни згодит' ваздух, — Хајд'мо сад!
У души ми је неслога и јад.

(Свршиће се.)

Српско народно позориште

Главна скупштина „друштва за српско народно позориште“ у Новоме Саду 9. (21.) јуна 1884.

(Наставак.)

Бр. 8. Управни одбор под бр. 58 У. О.
о. г. подноси рачун позоришне дружине
од 1. маја 1883. до 20. маја 1884, што га
је водио управитељ српске народне позо-
ришне дружине Димитрије Ружић по ме-
стима, која је позоришна дружина за то
време обила.

По том рачуну износи:

I. Примање:

1. У Чакову од 1. V. до 8.
VI. 1883 1845 ф. 36
2. У Земуну од 8. VI. до
16. VII. 1883 1926 „ —

3. У Вуковару од 16. VIII. до 16. IX. 1883.	2030	„ 40
4. У Осеку од 19. IX. до 19. X. 1883	2213	„ 13
5. У Сомбору од 19. X. 1883 до 19. I. 1884	8087	„ 32
6. У Новом Саду од 21. I. до 25. III. 1884	6611	„ 46
7. У Суботици од 1. IV. до 20. V. 1884	3571	„ 38

Свега 26,285 фр. 05 н.

II Издавање.

1. У Чакову	1989	ф. 56
2. У Земуну	2341	„ 58
3. У Вуковару	1898	„ 85
4. У Осеку	2070	„ 72
5. У Сомбору	7192	„ 40
6. У Новом Саду	5460	„ 06
7. У Суботици	3812	„ 72

Свега 24,765 ф. 89 н.

Кад се одбије издавање од примања остаје за 21. мај о г. по стар. кал. сувишак од 1519 ф. 16 н.

Управни одбор примећује, да је позоришна дружина према одлуци скупштинској под бр. 15 Г. С. ех 1883 имала месец дана ферија, и то од 16. јула до 16. августа 1883.

Сувишка је било у овим местима: у Вуковару 131. фор. 55 н., у Осеку 142 ф. 41 н., у Сомбору 894 фор. 92 н. и у Новом Саду 1151 ф. 40.

Мањка (дефицита) било је: у Чакову 144 ф. 20 н., у Земуну 415 фор. 58 н. и у Суботици 241 ф. 34. н.

Узима се на знање а за супер-ревизију рачуна позоришне дружине изашиљу се чланови: Милан А. Јовановић, Мита Кода и Андрија М. Матић.

Уједно се по предлогу управнога одбора а према одлуци скупштинској од 31. маја 1879 бр. 11 Г. С. одређује управитељу Димитрију Ружићу награда од 400 ф. за његов труд и успешни резултат његова рада.

Најпосле се по препоруци управнога одбора управитељ Димитрије Ружић бира

на ново за управитеља позоришне дружине на даљу годину дана.

Бр. 9. Управни одбор под бр. 60. У. О. о. г. подноси извештај главном скупштинском под бр. 4. 5. и 9. Г. С. ех 1883 изасланих супер-ревизора: Мите Коде, Андрије М. Матића и Милана А. Јовановића који под 5. (17.) јуном о. г. јављају, да су прегледали како рачуне главне благајне срп. нар. позоришта и позоришне дворане од 1. маја 1882 до 1. маја 1883, што их је водио благајник Данило Манојловић, тако и рачуне позоришне дружине од 1. маја 1882 до 1. маја 1883 које је водио управитељ исте дружине Димитрије Ружић, — те изјављују, да су их све нашли у реду.

Узима се на знање, а дотичним рачунарима издаје се опросница за поменуте рачуне.

Бр. 10. Управни одбор под бр. 55. У. О. о. г. подноси извод из рачуна о позоришној дворани од 1. маја 1883. до 30. априла 1884, по коме износи:

Приход	1419	ф. 22 н.
Расход	507	„ 69 „

Чист приход 911 ф. 53 н.

Од тога чистог прихода припада овоме друштву	789	ф. 33
а сувласнику позоришне дворане Данилу Манојловићу	122	ф. 20
	911	ф. 53 н.

Узима се на знање

Бр. 11. Прочита се извештај управитеља Димитрија Ружића о раду и путовању српске народне позоришне дружине од 1. маја 1883. до 20. маја 1884:

По том извештају дружина се позоришна бавила од 1. маја до 8. јуна 1883. у Чакову и давала је 19 представа и једну корисницу. Из Чакова отишла је дружина у Земун и бавила се тамо од 8. јуна до 16. јула 1883, где је дата 21 представа и једна корисница. Од 16. јула до 16. августа 1883. биле су ферије. Од 16. авг. до 16. септ. бавила се дружина у Вуковару, где је дато 19 представа и једна корисница. За тим је отишла дружина у Осек и ба-

вила се у њему од 16. септ. до 16 окт. 1883, где је било 15 представа и једна корисница. Бавећи се дружина у Осеку, у доњој вароши, давала је три представе и у горњој вароши, где је веома леп успех постигнут. После тога давала је дружина у Сомбору до 15. јануара 1884 свега 51. представу и једну корисницу. Од 15. јануара до 1. априла 1884 била је дружина у Новоме Саду, где је дато 38 представа и једна корисница. У Н. Саду давала је дружина и једну представу с певањем у корист новосадске српске женске задруге. Из Н. Сада отишла је дружина у Суботицу и бавила се у њој од 1. априла до 20. маја 1884. Давано је 28 представа и једна корисница.

Промена у представљачком особљу ово је: Љ. Станојевић и Св. Ђурђевић примљени су за чланове, а на место Чавића, који је морао због војничке дужности истушити, вратио се опет у дружину

Бранко Рашић. Од женских примљена је гђица Тинка Брашованова, сада удата Лукићка.

Репертоар је приновљен овим комедима: „Стеван, последњи босански краљ“, трагедија у 5 чинова од Мите Поповића; „Удадба по морању“, слика из живота у 5 чинова, од Косте Радуловића; „Лазар Бранковић, последњи деспот српски“, трагедија у 5 чинова, од Мите Поповића; „Проводације“, шаљива игра у 5 чинова, од дра Милана Савића; „Фуршамболови“, позоришна игра у 5 чинова, од Е. Ожијера; „Лудвик XI“, драма у 5 чинова; „Две цедуље“, шаљива игра у 1 чину; „Отело“, трагедија у 5 чинова, од В. Шекспира.

Од старих комада на ново су научени: „Краљевић Марко и Арапин“, „Поштењаци“, „Марки Вилмер“, „Рукавица и лезва“, „Сабља Краљевића Марка“ и „Наши робови“.

(Наставиће се.)

Л И С Т И Ћ И.

СИТНИЦЕ.

(Мозарт у неприлици) Овај велики музични геније није живео у сретно доба, кад оно и компониста средње руке може стећи по неколико трокатних кућа. На против он је готово непрестано био у новчаним неприликама, тако, да се морао одрицати често и првих потреба. Одмах после венчања свога са његовом Констанцом и после победе, коју му је извојевала славна опера „Отмица из сараја“, ваљало му је путовати у Салцбург, да тамо представи своју невесту остареломе оцу. Дуго и дуго се мучио, док је нашао новаца за тај пут; али га зла судбина не остави ни сад на миру, јер таман да се крене на пут, кад, ето, од некуд некога немилосрднога повериоца, који навали на њ, да му неки део од дуга исплати, и не хтеде оставити једнога Мозарта све дотле, док му не исплати 30 форината, што му је дуговао. Ствари новчане не окретоше се на боље ни онда, кад се вратио кући из Салцбурга. Осим тога и Констанца му поста болешљива, те зло биваше све веће и веће. У очајању

трчаше Мозарт на све стране, не би ли ма где нашао каквога милосрднога самарићана, Јеврејина; али све беше узалуд, јер нико не хтеде дати новаца таком несигурном занатлији, као што је уметник, па још музичар. И сами његови пријатељи, и ако су се дивили његовим мелодијама, окретоше му леђа у нужди. Најпосле, у зло доба, смилује се на њ неки зеленаш, који му под врло повољним условима по себе и под врло велики интерес даде у зајам две хиљаде форината. Но како се морао ожалостити Мозарт, кад и ове две хиљаде не доби, већ само хиљаду форината у готовом, а ону другу хиљаду у еспању, и то да у чему, него све у дењковима махрама. Како се јадник морао упреспасити, кад су му донели толике дењкове у кућу! Шта је пак са тим махрамама радио, и је ли шта на њима добио, о томе кроника ћути. Извесно је, да се том трговином није обогатио; о томе нам прича сваки листак из његова мучна живота.

Издаје управа српског народног позоришта.